

Frauderisicoanalyse gemeente Texel

Inhoud

1.	Inleiding: Waarom een frauderisicoanalyse.....	3
2.	Wat is fraude.....	3
3.	Hoe breng je de risico's op fraudes in kaart.....	3
3.1	Frauderisicobeoordeling	4
3.2	Fraudebeheersingsmaatregelen.....	4
3.3	Informatie en communicatie	4
3.4	Monitoring.....	4
4.	Hoe voorkomen van fraude.....	4
4.1	Hard controls	4
4.2	Soft controls	5
4.3	Afbakening van fraudeanalyse (interne processen)	5
5.	De fraudedriehoek.....	6
5.2	Druk (op werk en privé).....	6
5.3	Gelegenheid (meest te beïnvloeden met hard controls)	6
5.4	Rationaliseren van fraude (voor een deel te beïnvloeden via soft controls).	6
6	Inventarisatie fraudemogelijkheden	7

1. Inleiding: Waarom een frauderisicoanalyse

Fraude is dichterbij dan je mogelijk verwacht. Je hoeft de krant maar open te slaan of je leest over (vermoedens van) fraude. Denk aan omkoping van ambtenaren, spookfacturen of zorgfraude. Eigenlijk is het een onderwerp van alle dag en organisaties denken maar al te vaak dat zij er niet mee te maken hebben.

Fraude komt in vrijwel alle organisaties voor. De werkgever heeft een zorgplicht om te voorkomen dat er fraude gepleegd kan worden. Om inzichtelijk te maken welke mogelijkheden er zijn voor fraude, welke beheersmaatregelen er zijn om fraude te voorkomen en te bepalen welke toetsing op de genomen maatregelen uitgevoerd dient te worden, wordt een frauderisicoanalyse opgesteld. De frauderisicoanalyse is gericht op de interne processen.

Deze frauderisicoanalyse actualiseren wij jaarlijks met als doel:

- Het ontwikkelen van bewustwording bij management en medewerkers;
- Inzicht bieden in de organisatie brede analyse van de frauderisico's en beheersmaatregelen;
- Het definiëren van duidelijke procedures voor de te nemen stappen bij (het vermoeden van) fraude inclusief de taken en verantwoordelijkheden van iedereen in dat proces.

De frauderisicoanalyse maakt onderdeel uit van onze interne controle organisatie.

2. Wat is fraude

Het begrip fraude is niet in de wet gedefinieerd. Dit betekent dat er geen wettelijke bepaling is die de term fraude beschrijft. Toch heeft iedereen wel een beeld bij wat fraude is. De definitie van fraude die wij hanteren voor ons beleid is conform de VNG publicatie Gemeentelijk Governance Fraude:

Het bevoordelen van zichzelf of een ander middels opzettelijk in strijd met wet- en regelgeving handelen.

Bepalend voor fraude zijn dus de elementen bevoordeling en opzettelijk in strijd met wet- en regelgeving. In de praktijk betekent dit dat fraude op 2 manieren kan plaatsvinden:

- Het vervreemden van middelen die eigenlijk toebehoren aan de organisatie (geld, andere bezittingen of toegekende rechten)
- Zogenaamde verslaggevingsfraude: het bewust onjuist informatie in officiële uitingen zetten met als doel gebruikers van die informatie te misleiden

3. Hoe breng je de risico's op fraudes in kaart

Fraudes worden in kaart gebracht door middel van een risicoanalyse. De analyse wordt opgesteld aan de hand van mogelijkheden om te frauderen.

De start van de analyse is het in kaart brengen van plekken in de organisatie waar fraude plaats zou kunnen vinden, ongeacht of deze risico's zijn beheerst. De algemene vraag wordt gesteld: wie zou kunnen frauderen? Fraude is intern gericht op het handelen van gemeenteraadsleden, collegeleden

en medewerkers. Misbruik- en oneigenlijk gebruik is extern gericht op gegevensverstrekking van burgers en/of ondernemingen en is daarom geen onderdeel van deze analyse. Daarna volgt de vraag hoe de fraude kan plaatsvinden. Het wijzigen van bankrekeningnummers van crediteuren door een medewerker die de betalingen voorbereid, vormt bijvoorbeeld een frauderisico.

3.1 Frauderisicobeoordeling

Niet elk frauderisico uit de frauderisicoanalyse is waarschijnlijk of zal een grote financiële impact hebben. Hoe groter de kans van fraude en/of hoe groter de financiële impact is, des te belangrijker is het beheersen van het risico.

3.2 Fraudebeheersingsmaatregelen

Frauderisico's kunnen aan de voorkant (preventief) en achteraf (detectief) worden beheerst. Een voorbeeld van een preventieve beheersingsmaatregel is het vier-ogenprincipe bij de uitvoering van betalingen. Een voorbeeld van detectieve beheersingsmaatregel is het maandelijks controleren van gewijzigde bankrekeningnummers aan de hand een mutatielijst en de opgave van de leverancier zelf. Ook komen veel fraudezaken nog steeds aan het licht dankzij klokkenluiders. Hiervoor heeft de gemeente Texel de regeling "melding vermoeden misstand"¹ (de oude klokkenluidersregeling).

3.3 Informatie en communicatie

Wanneer een incident zich voordoet, is goede interne communicatie van belang. En goede communicatie valt of staat met de juiste informatie. Tenslotte moet er geleerd worden van incidenten, om (nieuwe/andere) beheersmaatregelen te treffen.

3.4 Monitoring

Frauderisicobeheersing is een continue proces. Het is raadzaam om periodiek stil te staan bij het onderwerp fraude, de frauderisico's en interne beheersingsmaatregelen te evalueren en die maatregelen daar waar nodig aan te passen. De frauderisicoanalyse wordt daarom jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld.

4. Hoe voorkomen van fraude

Het voorkomen van fraude kan door middel van hard en soft controls.

4.1 Hard controls

Voorbeelden van hard controls zijn planning en control, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en interne beheersmaatregelen in processen. Instrumenten daarbij zijn dan onder andere procedures, protocollen, administratieve systemen en vier ogen principe binnen een proces.

¹ [Regeling melden vermoeden misstand gemeente Texel 2017 | Lokale wet- en regelgeving](#)

4.2 Soft controls

Het gaat om maatregelen die van invloed zijn op bijvoorbeeld motivatie, betrokkenheid, loyaliteit, ethisch handelen en integriteit, zelfsturend handelen en normen en waarden. Voorbeelden van soft controls zijn voorbeeldgedrag, over fraude spreken, ruimte om incidenten te melden en het creëren van verantwoordelijkheidsbesef. De gemeente Texel beschikt over een regeling melden vermoeden misstand.

4.3 Afbakening van fraudeanalyse (interne processen)

De fraudeanalyse is gericht op de interne processen. Deze categoriseren zich naar baten, lasten en overig en zijn hieronder uitgewerkt. Van deze processen zijn de risico's geïnventariseerd, waarbij rekening is gehouden met de financiële omvang van een proces. De frauderisicoanalyse risico's bevat risico's bij onderstaande processen en risico's die daarbuiten naar voren zijn gekomen.

Baten:

- Algemene uitkering (gemeentefonds)
- Belastingopbrengsten (OZB, Afval, Riool)
- Toeristenbelasting
- Forensenbelasting
- Precariobelasting
- Reclamebelasting
- Watertoeristenbelasting
- Havengelden
- Marktgelden
- Parkeeropbrengsten
- Begraafrechten
- Huren en pachten
- Omgevingsvergunningen
- Burgerzaken
- Grondverkopen

Lasten:

- Inkoop (factuurverwerking)
- Lonen en salarissen
- Subsidies
- Uitkeringen in geld
- Jeugdzorg
- WMO
- Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen
- Leerlingenvervoer
- Grondaankopen

Overig:

- Opstellen P&C documenten
- Memoriaalboekingen
- Reservemutaties
- Treasury

5. De fraudedriehoek

5.1 Hoe kan fraude plaatsvinden

Fraude kent vele oorzaken en verschijningsvormen. Iedereen kent de voorbeelden uit de media waarbij medewerkers uit de organisatie via valse facturen geld naar zichzelf overgemaakt hebben of waar een ambtenaar is omgekocht door een aannemer om zo een opdracht te krijgen. Alle vormen kennen echter een gemeenschappelijke achtergrond: ze zijn altijd gebaseerd op een samenspel van de drie elementen van de fraudedriehoek, zoals hieronder weergegeven.

De factoren druk en rationalisatie hangen af van de persoon (de 'fraudeur') en van zijn persoonlijke situatie. De organisatie kan deze factoren daarom beperkt beïnvloeden. Dat betekent overigens niet dat de organisatie geen aandacht voor deze factoren dient te hebben. De organisatie kan de factor gelegenheid echter het meest beïnvloeden. Het is namelijk de organisatie die via haar processen potentieel de gelegenheid biedt om te frauderen.

5.2 Druk (op werk en privé)

Vanuit de organisatie of vanuit de privé situatie wordt druk opgelegd die tot fraude kan leiden (prikkel). Het gaat hierbij naast druk vanuit de organisatie bij het realiseren van doelen, afgeven van vergunningen, bijstellen budgetten, subsidies e.d. ook om geld, prestige en de privésituatie (bijvoorbeeld verslaving, echtscheiding, schulden). Er zijn factoren aan te wijzen die druk verhogend werken en daarmee een verhoogd frauderisico voor een organisatie veroorzaken.

5.3 Gelegenheid (meest te beïnvloeden met hard controls)

De gelegenheid is de mogelijkheid die de organisatie openlaat (niet met beheersmaatregelen heeft afgedekt) om te frauderen. Het voorkomen van het frauderisico dient zich met name op het punt "gelegenheid" te concentreren. De beheersmaatregelen ter voorkoming van gelegenheid zijn vooral de meer "harde" procesmaatregelen.

5.4 Rationaliseren van fraude (voor een deel te beïnvloeden via soft controls).

Het goedpraten van de fraude: "ik heb het risico meerdere keren aangekaart maar ze doen er niets aan". Goed voorbeeldgedrag van de leiding en het bestuur is essentieel, zodat hier intern geen voedingsbodem voor het goedpraten van fraude ontstaat.

6 Inventarisatie fraudemogelijkheden

Op basis van een analyse van kwetsbare functies, activiteiten, geldstromen en eerdere fraude incidenten is een inventarisatie gemaakt met potentiële risicogebieden. Zonder acht te slaan op eventueel getroffen beheersmaatregelen, dus gericht op het bruto risico. De onderwerpen zijn willekeurig gerangschikt. Een groot deel van de onderwerpen zijn al regulier meegenomen in de verbijzonderde interne controle. De beheersmaatregelen zijn kort en bondig benoemd.

Naast het inzichtelijk maken van de onderwerpen en de risico's, zijn de beheersmaatregelen opgenomen en is in de laatste kolom netto frauderisico opgenomen hoe het risico wordt geclassificeerd en visueel geduid a.d.h.v. de kleuren van het stoplichtmodel.

Nr.	Onderwerp	Risico	Reikwijdte risico	Bruto frauderisico ²	Beheersmaatregel	Opmerkingen	Netto frauderisico
1	Marktgelden	In eigen zak steken van contant betaalde marktgelden door onvoldoende vastlegging standplaatsgebruiker. Korting buiten en in seizoen, wordt niet vastgelegd. Kramen kunnen illegaal gaan staan.	Specifieke transacties	Laag	Er worden rekeningen gestuurd en er worden geen contante betalingen gedaan aan de marktmeester. VTH doen de facturatie (vier ogen principe). Bij afwezigheid van de marktmeester wordt deze taak ingevuld door een BOA. De marktmeester is tijdens de markt aanwezig.		Laag
2	Vetputten	Alles wordt door een persoon gedaan (bellen- afspraken- opdrachten voor facturatie). Geld aannemen voor leging die niet wordt vastgelegd.	Specifieke transacties	Laag	Scheiding tussen melden - afspraak - en daadwerkelijke leging. Rittenadministratie.	Het werkproces "vetputten" wordt herschreven.	Laag
3	Gebruik auto's	Privégebruik auto's	Fiscaal (loon in natura) + ongeoorloofd gebruik	Laag	Gemeentewerken: Auto's buiten werktijd achter het hek en sleutels inleveren op het bedrijfsbureau. De Bolder: 4 bedrijfswagens staan buiten werktijd altijd achter hek + sleutels worden ingeleverd bij werkleiding. 2 personenauto's wordt	Ritten worden bijgehouden in een rittenregistartie (excel). Voorgenomen aanpassing zijn kastjes.	Laag

² Zie Controleplan 2024 Gemeente Texel ETL Accountants

Nr.	Onderwerp	Risico	Reikwijdte risico	Bruto frauderisico ²	Beheersmaatregel	Opmerkingen	Netto frauderisico
					sluitende km-administratie gevoerd en gecontroleerd door fin.adm. Overige auto's (toezichthouders, A&O) wordt km-registratie (in)gevoerd		
4	Liggelden haven	In eigen zak steken van liggelden en (water)toeristenbelasting.	Specifieke transacties	Laag	Er worden rekeningen gestuurd en er worden geen contante betalingen gedaan aan de havenmeester. VTH doen de facturatie (vier ogen principe).		Laag
5	Huren en pachten	Niet dan wel lagere huur of pacht opleggen aan (bevriende) partijen	Specifieke transacties	Laag	Vier ogen principe binnen het proces		Laag
6	Parkeer-opbrengsten	Niet afdragen en verdonkeremanen	Specifieke transacties	Laag	Op Texel worden alle parkeergelden digitaal geheven via online betalingen. De parkeervignetten worden via een website aangevraagd. Een ingehuurde externe partij beheert en voert deze dienstverlening uit.		Laag
7	Belastingen	Niet dan wel lager opleggen van belastingen aan (bevriende) partijen	Specifieke aanslagen	Laag	De uitvoering en aanslagoplegging is belegd bij de gemeente Leeuwarden. Burgers, instellingen, bedrijven c.a. dienen rechtstreeks te reflecteren met gemeente Leeuwarden. Wijzigingen die door		Laag

Nr.	Onderwerp	Risico	Reikwijdte risico	Bruto frauderisico ²	Beheersmaatregel	Opmerkingen	Netto frauderisico
					belastingambtenaren van Texel worden doorgegeven, worden getoetst door de onafhankelijke ambtenaar van Leeuwarden en daarmee is het 4 ogen principe geborgd. Daarnaast wordt binnen Leeuwarden ook nog een verbijzonderde interne controle op de belastingopbrengsten uitgevoerd. Verder is ook de invoering/mutaties binnen Leeuwarden nog aan een extra interne controle onderworpen. Medewerkers van de gemeente Texel hebben geen mutatiebevoegdheid in het belastingsysteem.		
8	Burgerzaken	Niet dan wel lager in rekening brengen van leges	Specifieke transacties	Laag	Vier ogen principe. De burger kan een beperkt aantal betaalde producten via iBurgerzaken aanschaffen - dat is digitaal en met DigiD. Voordat het product in behandeling wordt genomen door de medewerker wordt in iBurgerzaken gekeken of de betaling ook daadwerkelijk gelukt is. Als dat niet het geval is, wordt contact met burger opgenomen. Zaak wordt afgewezen en burger		Laag

Nr.	Onderwerp	Risico	Reikwijdte risico	Bruto frauderisico ²	Beheersmaatregel	Opmerkingen	Netto frauderisico
					wordt verzocht om verzoek opnieuw digitaal te doen of naar de balie te komen. Alleen als het om een huwelijk of partnerschap gaat waarbij de betaling niet gelukt is, wordt een factuur verzonden. Alle zaken worden integraal door een andere collega gecontroleerd dan de collega die de zaak behandeld heeft, Aan de balie worden veel meer betaalde zaken in behandeling genomen. Dagelijks wordt de kassa aan het einde van de dag geteld en wordt er een omzetoverzicht gegenereerd; aan de hand van dit overzicht en de fysieke aanvragen wordt gecontroleerd of de bedragen betaald zijn die betaald hadden moeten worden. Daarnaast is functiescheiding aanwezig tussen behandelen aanvraag reisdocumenten en uitgifte daarvan		

Nr.	Onderwerp	Risico	Reikwijdte risico	Bruto frauderisico ²	Beheersmaatregel	Opmerkingen	Netto frauderisico
9	Kasgeld	Kasgeld verduisteren.	Contant geld	Laag	Geen kleine kassen aanwezig. Er is een centrale kas. Vier-ogen principe. Uitbetalen declaraties worden niet via de kas uitbetaald. Deze gaan alleen via het vier-ogen principe en de reguliere weg.		Laag
10	Onkosten-declaratie	Verkeerde bedragen declareren. Accorderen zonder dat de kosten zijn gemaakt.	Specifieke declaraties	Laag	Via vier-ogen principe. HRM controle en manager.		Laag
11	Naheffingsaanslag parkeerbelasting (parkeerbon) seponeren	Naheffingsaanslag parkeerbelasting seponeren, die niet geseponeerd mogen worden.	Specifieke transacties	Laag	Procedure Seponeren parkeerboetes: Er kunnen diverse redenen zijn om parkeerboetes, <u>voordat</u> ze de formele bezwaarprocedure ingaan, te seponeren. Seponeren kan ontstaan door: 1. Kennelijke verschrijvingen/verkeerd ingetoetst door de klant op de automaten of op internet 2. Onterecht opgelegde boetes door communicatiestoornissen tussen Webapplicatie/parkeer-		Laag

Nr.	Onderwerp	Risico	Reikwijdte risico	Bruto frauderisico ²	Beheersmaatregel	Opmerkingen	Netto frauderisico
					automaat en handhelds van de Boa's Deze procedure geldt totdat de boete is doorgestuurd totdat afdeling financiën de procedure formeel doorzet en we in het formele handhavingstraject zitten. Er zijn minimaal 5 dagen beschikbaar voordat de boete het formele traject ingaat. Er zijn 2 mogelijkheden tot vervroegde seponering: 1. De boa's worden verzocht (veelal op straat na uitschrijven boete) om de boete te seponeren 2. GemeenteWinkel krijgt het verzoek aan de balie/telefonisch. <u>Uitwerking proces:</u> 1. Een 'bezwaarmaker' meldt zich op straat bij de Boa. Indien hij op bovenstaande argumenten eens is met de kennelijke verschrijving of er		

Nr.	Onderwerp	Risico	Reikwijdte risico	Bruto frauderisico ²	Beheersmaatregel	Opmerkingen	Netto frauderisico
					is sprake van een communicatie stoornis mailt de Boa het unieke bonnummer (dag / datum/tijd/verbalisantennummer naar Fin.adm. via administratie@texel.nl . De Boa checkt in het systeem of de aangedragen argumenten juist zijn. I.v.m. 4-ogenprincipe wordt voor deze werkwijze gekozen. De Boa's mailen in cc de Gemeentewinkel@texel.nl omdat er vaak sprake is van collegiaal informeren, en om dubbel seponeren te voorkomen. Let op, de fin.adm.medewerker houdt de unieke nummering bij. 2. Een bezwaarmaker meldt zich bij de balie van de GemeenteWinkel. Er ligt een standaard 'kort' bezwaarformulier gereed. Zie bijlage. Deze wordt door de medewerker van de GemeenteWinkel beoor-		

Nr.	Onderwerp	Risico	Reikwijdte risico	Bruto frauderisico ²	Beheersmaatregel	Opmerkingen	Netto frauderisico
					deeld en aan fin.adm. doorgemaid. Een cc hiervan wordt gestuurd aan de mail parkeren@texel.nl. Op deze wijze worden de Boa's ook collegiaal geïnformeerd. Bezwaarschriften tegen de naheffingsaanslag parkeerbelasting worden behandeld door een andere ambtenaar dan degene die de aanslag heeft opgelegd.		
12	Aanpassen crediteurgegevens en betalen (spook)factuur	Het risico dat crediteuren worden aangepast en opgevoerd om geld naar eigen rekening over te maken	Diverse inkopen	Hoog	Gegevensgerichtecontrole bij de VIC op inkopen geeft een mate van inzicht achteraf.	In Key2Financiën is het technisch mogelijk om crediteurgegevens aan te passen zonder functiescheiding	Hoog
13	Inkopen en aanbestedingen	Het risico dat de Europese en/of interne aanbestedingsrichtlijnen niet worden nageleefd om gunning aan (bevriende) partijen mogelijk te maken.	Diverse inkopen	Hoog	Ter voorkoming van frauduleus handelen zijn een aantal maatregelen. Het afwijken van het beleid naar enkelvoudig of meervoudig onderhands aanbesteden is de eerste. Hier geldt het vier-ogen principe. Afwijken van de voorgeschreven procedure dient geaccordeerd te worden in Mozard.	Een aanvullende maatregel is om bij ieder contract dat de Contractenbank ingaat een controle uit te voeren op compleetheid van de zaak.	Hoog

Nr.	Onderwerp	Risico	Reikwijdte risico	Bruto frauderisico ²	Beheersmaatregel	Opmerkingen	Netto frauderisico
					Ten tweede aanhoudende voorlichting geven. Hierdoor wordt gestimuleerd om het bespreekbaar te maken als het 'dichtbij' komt en is de drempel lager om inkoop er bij te betrekken. En de organisatie is beter op de hoogte van hoe de procedures rechtmatig en met het vier ogen principe doorlopen kunnen worden. Bovenstaande maatregelen borgen niet voor 100% dat medewerkers inkopen via een onjuiste procedure		
14	Inkoopfacturen	Facturen accorderen zonder dat er geleverd is. Facturen accorderen met verkeerde aantallen - prijzen.	Specifieke transacties	Laag	Vier-ogen principe bij het accorderen van de factuur. Prestatieverklaring toevoegen bij de factuur. Controle op daadwerkelijke levering (fysiek) door budgethouder. Bij facturen groter dan vanaf €100.000 tekent ook een andere manager mee bij de factuur. Prestatie-verklaring is een verplicht invulveld in Key2Financiën. Daarnaast beschikt de gemeente		Laag

Nr.	Onderwerp	Risico	Reikwijdte risico	Bruto frauderisico ²	Beheersmaatregel	Opmerkingen	Netto frauderisico
					over een beleid omtrent prestatielevering.		
15	Verkoopfacturen	Facturen niet versturen. Facturen versturen met verkeerde bedragen en of aantallen.	Specifieke transacties	Laag	Vier-ogen principe. Aansluitingen tussen de administratie (verzonden facturen) en daadwerkelijke uitgevoerde werkzaamheden. Totaal aansluitingen.		Laag
16	Verwerken inkoopfacturen en betalen	Verkeerde betalingen doen aan verkeerde personen. Onder druk betalingen doen aan verkeerde personen	Specifieke transacties	Laag	Vier-ogen principe, ingericht in het financieel pakket. Afspraak met administratie dat er geen betalingen plaatsvinden naar aanleiding van een telefoon en/of mail van leidinggevend en bij "druk" wordt er vanuit de administratie fysiek contact opgenomen met de concerncontroller en/of de manager die druk uitoefent.		Laag
17	Sociaal domein - afgifte beschikkingen familie-bevriende personen	Niet correcte afgifte beschikking	Specifieke beschikking	Laag	Vier-ogen principe. Mede collega toets de beschikking. Het is verplicht de beschikking af te geven, zodat er controle door de ontvanger kan worden gedaan.		Laag
18	Leerlingenvervoer	Niet correct afgifte beschikking	Specifieke beschikking	Laag	Vier ogen principe. Mede collega toetst de beschikking. Het is verplicht de beschikking af te geven,		Laag

Nr.	Onderwerp	Risico	Reikwijdte risico	Bruto frauderisico ²	Beheersmaatregel	Opmerkingen	Netto frauderisico
					zodat er controle door de ontvanger kan worden gedaan.		
19	Vastgoed	Te goedkoop verkopen aan vrienden-bekenden-familie. Grondverkopen niet gebaseerd op zakelijke transacties, echter bijv. onder druk.	Specifieke transacties	Hoog	Vier-ogen principe. Bij verkopen wordt een extern bureau ingeschakeld en/of makelaar om de taxatie uit te voeren. Er is een nota grondbeleid vastgesteld op welke wijze gronden worden getaxeerd. Dit geldt ook voor snippergroen enz. Overdracht gaat via de notaris. Naast dat de opbrengst achteraf wordt verantwoord, deze opbrengsten worden geadministreerd, en bij de VIC via steekproef gecontroleerd.	Bij grond/vastgoed verkopen, volgt altijd een externe taxering. Snippergroen e.d. de normatieve grondprijzen die gelden tot 100 m2 verkoop. Daarboven in principe een taxatie. Overdracht gaat altijd via de notaris. Besluitvorming via het college gaat via de omgekeerde mandaatregeling. Tot 100 m2 via mandaatregeling dus via PO (en als portefeuillehouder het wel via college wil, dan via college). Overige naar college.	Laag

Nr.	Onderwerp	Risico	Reikwijdte risico	Bruto frauderisico ²	Beheersmaatregel	Opmerkingen	Netto frauderisico
20	Personeelssalaris-administratie	Verkeerde uitbetalingen, “spook” medewerkers aannemen.	Medewerker s	Laag	Vier-ogen principe. Handhaven mandaatregeling. Opname in salarisadministratie alleen met formele brief. Mutaties worden uitgedraaid en gecontroleerd.	Opgenomen in de deelwaarneming van het Horizontaal toezicht. In dienst en uitdienst worden via een zaak in Mozard opgenomen, met daaraan gekoppeld diverse deelen. Bij het opstellen van de begroting wordt de totale personeelsbegroting doorgenomen per “poppetje” en/of functie.	Laag
21	Treasury en hypotheek	Afsluiten lening die niet noodzakelijk is. Te hoge rente afspreken.	Leningen	Laag	Vier-ogen principe bij het afsluiten. Vastlegging en controle op de afspraken. Offertes aanvragen en vastleggen via de vastgestelde procedure. Bij vastleggen van het aantrekken van de lening, twee personen accorderen. Vooraf bespreking met de wethouder. Wordt in het PO verslag opgenomen wanneer lening wordt aangetrokken.	Voldoende borging.	Laag

Nr.	Onderwerp	Risico	Reikwijdte risico	Bruto frauderisico ²	Beheersmaatregel	Opmerkingen	Netto frauderisico
22	Ongeoorloofd gebruik machines en apparatuur (privégebruik)	Apparatuur meenemen naar huis en niet meer terugbrengen. Apparatuur privégebruik kapot terugzetten.	Gebruik gemeentelijke voorzieningen	Laag	In de gedragscode wordt aangestuurd op verantwoord gebruik van gemeentelijke voorzieningen: 6. Verantwoord omgaan met gemeentelijke voorzieningen en personeelsregelingen. Je houdt privégebruik van e-mailsysteem, internet, (mobiele) telefoon, kopieerapparaat en dergelijke beperkt. Je zorgt ervoor dat dit je dagelijkse werkzaamheden niet hindert. Het lenen van eigendommen voor privégebruik is niet toegestaan. Voor apparatuur ten behoeve van het hybride werken (mobiel, laptop) wordt een bruikleenovereenkomst getekend waar gebruiksvoorwaarden in staan.	De gedragscode bij eenieder bekend houden vraagt structureel aandacht. De gedragscode moet een update krijgen, waarbij ook het hybride werken en het verstrekken en gebruiken van apparatuur hiervoor meer in lijn wordt gebracht met de huidige manier van werken. Dit staat voor een later moment op de planning. De bruikleenovereenkomst moet dit al deels ondervangen.	Laag
23	Verstrekking vergunningen	Het onterecht verstrekken van vergunningen, te lage of te hoge bouwkosten/leges in rekening brengen.	Specifieke vergunningen	Laag	Het komt inderdaad regelmatig voor dat de medewerkers die op het eiland wonen te maken krijgen met aanvragen/kwesties die 'dichtbij' komen (privésfeer of via een vereniging, vrijwilligerswerk, etc.).		Laag

Nr.	Onderwerp	Risico	Reikwijdte risico	Bruto frauderisico ²	Beheersmaatregel	Opmerkingen	Netto frauderisico
					Als dat zo is, dan is dat bespreekbaar en kan een collega het overnemen. Daarnaast geldt dat op de brieven/besluiten die verstuurd worden altijd het vier-ogen principe van toepassing is (een collega leest altijd mee) en ook is er nog de teamleider die parafeert. Functiescheiding wordt toegepast, zowel in persoon als via clusters. Zo zijn de vergunningverleners in een eigen cluster georganiseerd en los van de toezichthouders.		
24	Management override	Bewuste sturing van college en budgethouders op de cijfers, bijvoorbeeld om in binnen het de begroting te blijven. Risico kan zich voordoen bij het verwerken van memoriaalboekingen, waarbij wordt geschoven tussen budgetten.	Alle	Hoog	Memoriaalboekingen worden in functiescheiding doorgevoerd na akkoord van de financieel adviseur		Laag
25	Diefstal van voorraad of	Het risico dat medewerkers bezittingen (denk aan inventaris of	Voorraad Inventaris	Laag	Het gros van de gemeentelijke activa en voorraad leent zich er niet voor om ten behoeve van eigen gebruik te		Laag

Nr.	Onderwerp	Risico	Reikwijdte risico	Bruto frauderisico ²	Beheersmaatregel	Opmerkingen	Netto frauderisico
	gemeentelijke bezittingen	gereedschap) of voorraad (denk aan strooizout of brandstof) stelen t.b.v. eigen gebruik.			gebruiken. De voorraad ligt opgeborgen op de diverse gemeentelijke locaties.		